

Het juryrapport van de Boekenbon Literatuurprijs concentreert zich op de hoofdpersoon Maris en diens verleden in Zeeland: "Hij rende weg, maar ontkwam niet". Zo luidt de eerste regel van Graf te Blauwhuis, het klassieke gedicht van Gerard Reve. Het zijn woorden die van toepassing zijn op Maris Coppoolse, het centrale karakter in *Zwarte schuur*, de vijfde roman van Oek de Jong. In Coppoolses jeugd op het Zeeuwse platteland vindt er een gebeurtenis plaats die hem en zijn latere werk als kunstenaar ingrijpend zal beïnvloeden: in zijn nabijheid sterft een meisje en het lijkt er op dat Maris daar schuldig aan is. Het gezin Coppoolse vertrekt uit het dorp, maar Maris zal tijdens zijn leven in zekere zin altijd een vluchter blijven, iemand die er niet in slaagt om de dood van het meisje definitief achter zich te laten.

Zwarte schuur is een roman over de draagwijdte van schuld, maar ook over het trauma van een veronderstelde dader, van iemand die gestempeld door het leven gaat. Met zijn geconcentreerde, sterk psychologische aanpak heeft Oek de Jong een mens en een decor neergezet die de lezer moeiteloos opeisen en dwingt hem daarmee om na te denken over de dunne lijn tussen seksualiteit en agressie, mannelijke identiteit en de al dan niet genezende kracht van kunst.'

1 Titel - Het zal zeker na het lezen van het juryrapport duidelijk zijn dat de titel *Zwarte schuur* verwijst naar het grote pijnpunt in het leven van de hoofdpersoon van de roman. Dat kun je heel letterlijk lezen: daar is het gebeurd, dus zo heet het boek. romanschrijvers zijn echter zelden voor een gat te vangen en zijn niet



zo eenduidig. Hoe bouwt De Jong zijn titel uit tot iets groter, iets abstracters? Waar legt hij dwarsverbanden en wat betekenen die? En wat is 'een tegenhanger' in het verhaal?

2 Lijnen - Al verwijst de titel *Zwarte schuur* meteen naar Maris

Coppoolse, er lopen veel meer verhaallijnen dan alleen die van hem door de roman. Een belangrijke lijn is die van Maris' vrouw Fran. In hoeverre beïnvloedt die inkijk in haar leven je visie op Maris en zijn leven? En welke andere lijnen lopen er verder door hun beider verhalen? Wat is de functie daarvan?

3 Dolen - Tegen het einde van de roman als Fran en Maris samen op vakantie zijn, maakt Fran een grote wandeling en verdwaalt. Het is een lang hoofdstuk vol details. Als je redeneert dat 'alles wat aandacht krijgt groeit en alles wat groeit belangrijk wordt' wat is dan het belang voor het verhaal hiervan? Geeft het je andere ideeën voor de verhouding tussen Fran en Maris?

4 Manuela - Aan het einde van de roman maakt Maris een schilderij van en voor de gehandicapte vrouw Manuela die hij steeds voorbij heeft zien komen. Aan haar, haar geschiedenis en aan het schilderij, wordt in verhouding veel aandacht besteed. Hoe kun je deze passage en wat er hier gebeurt plaatsen in het geheel van de roman?

5 Slot - Aan het slot van de roman blijven de twee hoofdpersonen, Maris en zijn vrouw Fran, bij elkaar. Wat vind je van dat einde? Vind je geloofwaardig of juist niet? Houd je van een gesloten einde of juist niet? Wat wil dit einde eigenlijk zeggen?

© De Lees!ambassade - Lidewijde Paris
voor Boekenbon